

підручників з історії України, виданих у 1940 - 1950 рр., а також робочі матеріали (виписки з архівних документів, науково-дослідницької літератури, вирізки з газет).

Життя та діяльність Гуслистого відображено в офіційних документах - свідоцтвах, дипломах про присудження вчених ступенів та присвоєння вчених звань, службових посвідчень установ, де працював учений (Інститут історії АН УРСР, Центральний державний історичний архів УРСР, Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР), а також документів цих інститутів, які відбивають науково-організаційну діяльність К.Гуслистого.

В окремий підрозділ фонду виділені образотворчі документи - фотографії з рідними, друзями та колегами. Документи про фондоутворювача відображені відгуками на наукові праці К.Гуслистого та статтями про нього.

Листування налічує 115 справ. Особисте листування розкриває і творчі інтереси вченого. Трап-

ляються тут зацікавлені обговорення проблем етнографії, антропології, топоніміки. До Гуслистого писали і початківці, і відомі вчені. Обговорювалися питання співробітництва у підготовці його монографії «Українці», історико-етнографічного атласу України, обміну досвідом у галузі етнографічних досліджень та організації етнографічних експедицій. У багатьох листах висловлюється прохання прорецензувати та опублікувати статті з історії України та етнографії.

Вітальна кореспонденція приурочена до знаменних подій у житті вченого, зокрема обрання його членом-кореспондентом АН України. Серед кореспондентів Гуслистого відомі вчені та діячі культури: М.П.Бажан, І.П.Крип'якевич, М.Т.Рильський та ін.

Документи особового фонду К.Гуслистого становитимуть інтерес для істориків та етнографів, біографів ученого, спеціалістів з проблем історії України періоду феодалізму, проблем етногенезу та етнічної історії українського народу.

Григорій Зленко

ЗАБУТИЙ ЛИСТ Ю. МЕЖЕНКА

Розвідки й нотатки про Ю.О.Меженка, що побачили світ протягом останніх років, присвячений йому монографічний нарис Н.Королевич (К., 1993) спонукають продовжувати дослідження цієї неординарної постаті.

Відома активна участь Меженка в підготовці Першого всеукраїнського з'їзду бібліотекарів, що мав відбутися восени 1918 р.* Т.Ківшар у статті «Організатор бібліотечної справи» («Книжник», 1992, №3) уже наводила його доповідь на засіданні Ініціативної Комісії, яка взяла на себе скликання з'їзду. Тут він підкреслив, зосібна, докончу необхідність прилучити до велелюдного огляду бібліотечних сил України виставку українського друку й української книжки. «Виставка зараз, коли минуло більш року волі українській книзі, - говорив Юрій Олексійович, - буде мати великий інтерес як показчик путі, яку пройшла українська книжка, і тої ступені розвою, якої вона досягла за такий короткий і несприятливий час».

Невдовзі після засідання Комісії Меженко розіслав по редакціях українських газет листа з цього приводу. Автору даної статті вдалося виявити тільки одну повну його публікацію («Вільне життя» (Одеса), 27 липня 1918 р.). Виклад листа (без підпису Юрія Олексійовича) надруковано в журналі «Книгарь» (1918, серп. - верес., №12 - 13, стовп. 793 - 794). Отже, об'єктивно визначити реакцію бібліотечної громадськості на цей крок Меженка поки що не уявляється можливим.

Ось текст цього цікавого, але цілком забутого документа:

«Не відмовте в Вашій часописі умістити слідуєчого

* Політична ситуація, що склалася в Україні на той час, унеможливила проведення з'їзду.

© Зленко Григорій Дем'янович, Київ, 1994

листа, з яким я хочу звернутися до всіх, кому близька і дорога українська книжка, все, що з нею зв'язано.

На 8.IX - 21.IX призначена виставка українського друку, яка має бути пристосована до Всеукраїнського з'їзду бібліотекарів, який відбудеться 8.IX - 21.IX с.р.

Безперечно, ця виставка повинна бути не тільки підручником до з'їзду, а матиме завдання значно ширші, а саме показати ту велику ступінь піднесення, на яку стала українська друкарська продукція.

Життя останніх півтора років йшло таким незвичайно ненормальним рухом, що мати повні і певні відомості про видання, яких виходило скрізь по всіх містах та містечках дуже багато, цілком неможливо тому, що багато видань не доходило до центру; дуже часто трапляється: допіру вже вичерпано. Адже ж бажано було б дати на виставку по можливості всі матеріали, всю українську друкарську продукцію.

От і я звертаюсь до всіх окремих видавців, приватних власників книжок і збірок і цілих видавництв допомогти нам в цій справі. Допомога повинна виявитись в найшвидшій надсилці всіх відомостей про матеріали, які мають у розпорядженні як приватних осіб, так і ріжних видавничих спілок, твори окремих видавців тощо; і повідомити нас, яку участь вони згодяться взяти в утворенні виставки, в справі близької до серця кожному українцеві, якому дорога рідна культура.

Зо всіма запитаннями прохаю звертатись по адресі: Міністерство Освіти (Бібіковський бульвар, 14, Бібліотечно-архівний Відділ).

Член Ініціативної Комісії по утворенню Всеукраїнського з'їзду бібліотекарів

Ю.О.Меженко»